

21.1.2025

Asia/4

4

Ruotsinkielisen esiopetuksen toimipaikkojen ja vähimmäisryhmäkoon määrittäminen toimintavuodelle 2025–2026 (käsittelyyn otto)

HEL 2024-014241 T 12 00 01

Päätösehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää ruotsinkielisen esiopetuksen toimipaikoista toimintavuodelle 2025–2026 liitteen mukaisesti.

Lautakunta päättää, että kunnalliset esiopetuksen toimipaikat määritetään edellyttäen, että 14 lapsen vähimmäisryhmäkoko täyttyy.

Samalla lautakunta päättää siirtää toimivaltaansa siltä osin, että ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen päällikkö päättää esiopetuksen järjestämisestä toimipaikoissa, joissa esiopetuksen 14 lapsen vähimmäisryhmäkoko alitettaisiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Kasvatuksen ja koulutuksen apulaispormestari päätti 16.12.2024 § 20 ottaa ruotsinkielisen jaoston päätöksen 10.12.2024 § 52 kasvatus- ja koulutuslautakunnan käsiteltäväksi. Toimialalautakunnalla on asiaa käsitellessään sama toimivalta kuin sen alaisella viranomaisella on ollut. Käsiteltäväksi otettavassa asiassa lautakunta voi siten tehdä uuden päätöksen, pysyttää, kumota tai muuttaa aiemmin tehdyn päätöksen taikka palauttaa asian aiemmin päätöksen tehneen viranomaisen käsiteltäväksi.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 15 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto päättää oman kieliryhmänsä osalta esiopetuksen järjestämispaikoista. Saman pykälän 2 momentin 4 kohdan nojalla jaosto päättää esiopetuksen toiminta-ajoista.

Helsingissä esiopetusta järjestetään sekä päiväkodeissa että kouluissa. Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Mikäli esiopetusta järjestetään päiväkodissa, noudatetaan myös varhaiskasvatuslakia (540/2018). Helsingissä esiopetusta järjestetään lisäksi yksityisissä päiväkodeissa. Kaupunki on jaettu oppilaaksiottoalueisiin ja kullakin

alueella sijaitsee peruskoulu. Esiopetus noudattaa perusopetuksen oppilaaksiottoalueita ja kullakin oppilaaksiottoalueella sijaitsee yksi tai useampi esiopetuspaikka.

Jokaiselle esiopetuksen toimipaikalle on määritelty yhteistyökoulu. Näin varmistetaan, että yhteistyö lähikoulun kanssa toteutuu ja vahvistuu. Lapsen opinpolku on siten myös huoltajille selkeä ja ennakoitava, ja palveluverkko on mahdollisimman pysyvä.

Ruotsinkielisen esiopetuksen toimintapaikat lukuvuonna 2025-2026

Lukuvuonna 2025–2026 ruotsinkielistä esiopetusta järjestetään 19 toimipaikassa. Vaativaa erityistä tukea tarvitsevien lasten esiopetusta annetaan ruotsinkielisessä erityispäiväkodissa Daghemmet Plommonet. Esiopetuspaikkojen määrä perustuu kunnallisessa ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa olevien ja oppilaaksiottoalueella asuvien vuonna 2019 syntyneiden lasten määrään. Lisäksi on huomioitu yksityisessä ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa olevien ruotsinkielisten lasten määrä, sekä ennuste Helsingissä ruotsinkielisiksi rekisteröidyistä lapsista.

Lapselle osoitetaan esiopetuspaikka johonkin lapsen oppilaaksiottoalueen esiopetusryhmistä. Oppilaaksiottoalue määräytyy lapsen kotiosoitteen mukaan. Esiopetuspaikkaa osoittaessa lähtökohtana on kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston hyväksymät esiopetukseen ottamisen perusteet (30.1.2024, § 6). Esiopetuspaikkaa osoittaessa tavoitteena on varmistaa jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetuksen lähikouluun. Esiopetusryhmät muodostetaan perusopetuslain ja varhaiskasvatustuksen mukaisesti.

Lukuvuonna 2025–2026 ruotsinkielisen ala-asteen Degerö lågstadieskolanin oppilaaksiottoalueella on kaksi esiopetusta järjestävää toimipaikkaa. Ennustetun lapsimäärän johdosta Degerö lågstadieskolanin oppilaaksiottoalueella, esiopetusta toteutetaan päiväkotitilassa Daghemmet Piltenin tilojen lisäksi päiväkotitilassa Daghemmet Silverdalenin tiloissa. Näin varmistetaan alueella varhaiskasvatuksessa olevien lasten yhtenäinen opinpolku. Molemmat esiopetusryhmät tekevät yhteistyötä Degerö lågstadieskolanin kanssa.

Hoplaxskolan on ruotsinkielinen yhtenäinen peruskoulu, jolla on yhtenäinen oppilaaksiottoalue. Alueen palveluiden kehittämiseksi Munksnäs-enhetenin peruskorjaus on valmistunut joulukuussa 2024 ja Haga-enhetenin peruskorjaus valmistuu kevään 2025 aikana. Hoplaxskolanin Haagan ja Munkkiniemen toimipaikkojen peruskorjauksen valmistuminen varmistaa, että käytettävissä on turvalliset, terveelliset ja riittävät tilat, mikä luo hyvät edellytykset toiminnalle ja vastaa alueen palvelutarpeeseen.

Lukuvuonna 2025-2026 Hoplaxskolanin oppilaaksiottoalueella on 55 vuonna 2019 syntynyttä lasta, joista 52 asuvat alueella. Lisäksi yksityiseen ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen osallistuu noin 15 lasta ja alueen suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on 5 ruotsia äidinkielenään puhuvaa lasta. Ennusteen mukaan Pitäjänmäen ja Haagan peruspiireissä lapsimäärä ei riitä täyttämään vaatimusta vähimmäisryhmäkoosta. Alueen esiopetus on suunniteltava kokonaisvaltaisesti taroituksenmukaiseksi sekä pedagogisesta että taloudellisesta näkökulmasta. Järjestämällä esiopetusta niin, että siirtyminen perusopetukseen tapahtuu mahdollisimman vähäisellä toimipaikan vaihdolla, lapsen ja oppilaan yhtenäinen opinpolku vahvistuu.

Yhdenvertaisuus kieliryhmien välillä

Esiopetusryhmät muodostetaan vuosittain perusopetuslain ja varhaiskasvatuslain mukaisesti. Toimialalla arvioidaan vuosittain riittävä ja taroituksenmukainen esiopetuspaikkojen määrä, hyödyntäen alueen väestöennustetta sekä tietoa jo varhaiskasvatuksessa olevien, esiopetukseen siirtyvien lasten määrästä. Ruotsinkielistä esiopetusta annetaan pääsääntöisesti koulujen tiloissa.

Kunnallisessa toimipaikassa järjestettävässä sekä ruotsin- että suomenkielisessä esiopetuksessa vähimmäisryhmäkooko on 14 esiopetukseen osallistuvaa lasta. Tämä ryhmäkooko koskee myös kuluva toimintavuotta 2024–2025 (7.11.2023, § 32). Vähimmäisryhmäkooko takaa lapselle riittävän vertaisryhmän, jossa hän voi muodostaa vertaissuhteita. Kaikilla lapsilla tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet saada laadukasta varhaiskasvatusta ja esiopetusta kieliryhmästä riippumatta. Lapsen kuuluminen ryhmään tukee siirtymistä perusopetukseen. Yhdenmukaiset kriteerit vähimmäisryhmäkoosta varmistavat, että esiopetuksen laatu pysyy korkeana kaikissa kieliryhmissä. Toiminnan määrärahat jaetaan samojen kriteerien mukaisesti kieliryhmästä riippumatta.

Joissakin tapauksissa esiopetusryhmiä on täydennetty 5-vuotiailla lapsilla, kuitenkin siten, että toimintaa on järjestetty molemmille kieliryhmille erikseen. Aluehallintovirasto on antanut ruotsinkieliselle varhaiskasvatukselle huomautuksen tapauksissa, joissa koulujen tiloissa toimivia esiopetusryhmiä on täydennetty nuoremmilla lapsilla. Näissä tapauksissa Aluehallintoviraston arvion mukaan ei olla riittävästi huomioitu lasten etua, vaan perusteet ryhmien täydentämiselle ovat olleet enemmänkin taloudellisia.

Esiopetusta voidaan antaa pienemmässä ryhmässä, jos lapsi saa perusopetuslain mukaista erityistä tukea. Perusopetuslain oppimisen tuki uudistuu 1.8.2025 ja oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot edellyttävät mahdollisuutta saada erityiso-

pettajan opetusta. Tämä on huomioitava opetusryhmien muodostamisessa siten, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa. Esiopetuksessa ensisijainen ryhmäkohtainen tukimuoto on erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä. Toiminnan järjestämisen kannalta tämä edellyttää riittäviä ryhmäkokoja.

Vähimmäisryhmäkoon täytyminen tarkastetaan esiopetuksen hakuajan päätyttyä. Erityisyyistä esiopetusta voidaan järjestää myös pienemmälle lapsiryhmälle. Vähimmäisryhmäkoko voi alittaa maantieteellisistä erityisyyistä, jos etäisyys muihin esiopetuksen toimipaikkoihin on pitkä, hankalien kulkuyhteyksien päässä tai ei tue lapsen opinpolun jatkumoa.

Esiopetuksen järjestäminen Helsingissä

Helsingissä esiopetusta annetaan enintään 190 toimintapäivänä ja enintään 760 tuntia toimintavuodessa. Esiopetuksessa noudatetaan koulujen työaika lukuvuonna 2025–2026, mutta esiopetusta ei anneta lauantaisin. Esiopetuksen päivittäinen toiminta-aika on neljä tuntia klo 8.30–13.30 välillä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto on määrittänyt suomenkielisen esiopetuksen toimipaikat ja vähimmäisryhmäkoon lukuvuodelle 2025–2026 kokouksessaan 22.10.2024.

Lapsivaikutusten arviointi

Esiopetusta järjestetään jokaiselle helsinkiläiselle lapselle vuotta ennen oppivelvollisuuden alkua. Esiopetuksella on tärkeä merkitys lapsen itsetunnon, sosiaalisten taitojen sekä matemaattisten ja kielellisten valmiuksien vahvistamisessa. Esiopetuksessa lapsi saa kokemusta ryhmään kuulumisesta sekä merkityksellisten vertaissuhteiden muodostamisesta. Lapsen yhtenäistä opinpolkua tuetaan esiopetuksessa yhteistyössä koulun kanssa. Esiopetus ja perusopetus laativat vuosittain yhteisen oppimisen suunnitelman, jossa kuvataan esiopetuksen ja alkuopetuksen välistä yhteistyötä. Mikäli lapsen tuen tarve edellyttää, esiopetusta voidaan järjestää myös muualla kuin lapsen oppilaaksiot-toalueella.

Helsingin kaupunki tarkistaa jatkuvasti palveluverkkoaan varmistaakseen, että pedagoginen toiminta on laadukasta, tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta. Kasvatus- ja koulutuspalvelujen tarvetta ja riittävien paikkojen saatavuutta seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Palveluverkon suunnittelussa on otettu huomioon olemassa oleva ja rakenteilla oleva tilakapasiteetti. Helsingin kaupungin strategisen tavoitteen mukaan toimintaa tulee harjoittaa taloudellisesti vastuullisella tavalla. Sen mukaisesti on toivottavaa, että olemassa olevat tilat ja toimipaikat hyödynnetään täyteen potentiaalinsa. Vähimmäisryhmä-

21.1.2025

Asia/4

koolla varmistetaan, että tarkoituksenmukaisia ryhmiä muodostuu, mikä mahdollistaa taloudellisesti kestäväen henkilöstösuunnittelun ja mitoituksen. Henkilöstöressurssien huolellisella suunnittelulla taataan, että esiopetus vastaa sekä lasten että yhteiskunnan tarpeisiin, mikä puolestaan luo hyvän pohjan lasten tulevalle oppimiselle ja kehitykselle.

Esittelijä

vs. ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja
Jenni Tirronen

Lisätiedot

Barbro Björk-Sinisalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 81193
barbro.bjork-sinisalo(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite Esiopetuksen toimipaikkojen ja oppilaspaikkojen määrä toimintavuonna 2025-2026

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta